

Διεπιστημονική Επανεξέταση Αρχαίου Σκελετικού Υλικού από την Πανεπιστημιακή Ανασκαφή της Βεργίνας

Χ. Παλιαδέλη, Θ. Αντίκας, L. Wynne-Antikas, A. Κυριάκου, Α. Τούρτας

Το Νοέμβριο του 1977 ο καθ. Μανόλης Ανδρόνικος και οι συνεργάτες του, στο πλαίσιο της πανεπιστημιακής ανασκαφής, άνοιξαν τον ασύλητο τάφο II της Μεγάλης Τούμπας στη Βεργίνα. Ένα πολύτιμο σύνολο ευρημάτων και ένα πλήθος νέων αρχαιολογικών δεδομένων τροφοδότησαν κι εξακολουθούν να τροφοδοτούν τον διεθνή επιστημονικό διάλογο. Το σκελετικό υλικό από τη χρυσή λάρνακα στον θάλαμο του τάφου αποτέλεσε αντικείμενο ανθρωπολογικών προσεγγίσεων που ενεπλάκησαν στην εκτενή συζήτηση για τη χρονολόγηση του τάφου και την ταυτότητα του νεκρού (Φίλιππος Β' ή Φίλιππος Γ' Αρριδαίος).

Οι δύο μελέτες του οστεολογικού αυτού υλικού στη δεκαετία του 1980 απέτελεσαν τη βάση για τη συνέχιση της ανθρωπολογικής συζήτησης, με προσεγγίσεις που στηρίχθηκαν σε ανεπαρκές εποπτικό υλικό ή σε πρόχειρη αυτοψία του ίδιου του σκελετικού υλικού, για να υποστηρίξουν την μίαν ή την άλλη αρχαιολογική ερμηνεία.

Τα αντικρουόμενα ανθρωπολογικά συμπεράσματα, ειδικότερα για το νεκρό του τάφου II της Μεγάλης Τούμπας, κυρίως όμως η απουσία επαρκών δεδομένων για τη συνέχιση της επιστημονικής συζήτησης, μας οδήγησαν στην απόφαση για μια ολιστική επιστημονική προσέγγιση του πολύτιμου ανθρωπολογικού υλικού.

Δημιουργούμε βάση δεδομένων για το σύνολο του σκελετικού υλικού από τους βασιλικούς τάφους της Βεργίνας, που θα αναρτηθεί σε ανοιχτή διαδικτυακή πύλη και θα επιτρέπει:

- την πλήρη εικονική πρόσβαση σε ένα ευαίσθητο, μη προσπελάσιμο, αρχαιογενετικά πολύτιμο υλικό
- τη δυνατότητα αντικειμενικής αξιολόγησης παλαιότερων θεωριών
- τη δυνατότητα κατάθεσης νέων ερμηνευτικών προσεγγίσεων.

Η βάση δεδομένων περιλαμβάνει πλήρη ανθρωπολογική ταυτοποίηση και οστεοπαθολογική εξέταση του σκελετικού υλικού, καθώς και την αρχειοθέτηση της σχετικής βιβλιογραφίας.

Η ηλεκτρονική καταγραφή, η φυσικοχημική ανάλυση, η εξέταση DNA και η τρισδιάστατη απεικόνιση του συνόλου των σκελετικών καταλοίπων αποτελούν πτυχές μιας διεπιστημονικής συνεργασίας, η υλοποίηση των οποίων θα εξαρτηθεί από τη χρηματοδότηση.

Φιλοδοξία του εγχειρήματος είναι η έρευνά μας αυτή να επεκταθεί όχι μόνον στο σύνολο του σκελετικού υλικού από τους βασιλικούς τάφους της Μεγάλης Τούμπας, αλλά και στα νέα ευρήματα από την αγορά των Αιγών, με την ελπίδα πως η τεχνολογική εξέλιξη θα μπορέσει να συμβάλει με νέες απαντήσεις σε παλαιά ερωτήματα.

Εικ. 1: Τα οστά στο εσωτερικό της χρυσής λάρνακας, Εικ. 2: Κωδικοποίηση οστών και θραυσμάτων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και περιγραφή των σωζόμενων ανατομικών στοιχείων, Εικ. 3: Παραδείγματα κατάστασης οστών που έχουν υποστεί την επίδραση της καύσης: α. φλοιός και σπογγώδης ουσία, β. υπολείμματα χρώματος και οξειδωσης (sandwich effect) γ. στρεβλώσεις – συστροφές Εικ. 4: Πρόσθετα υλικά, π.χ. πορφύρα

Εικ. 1

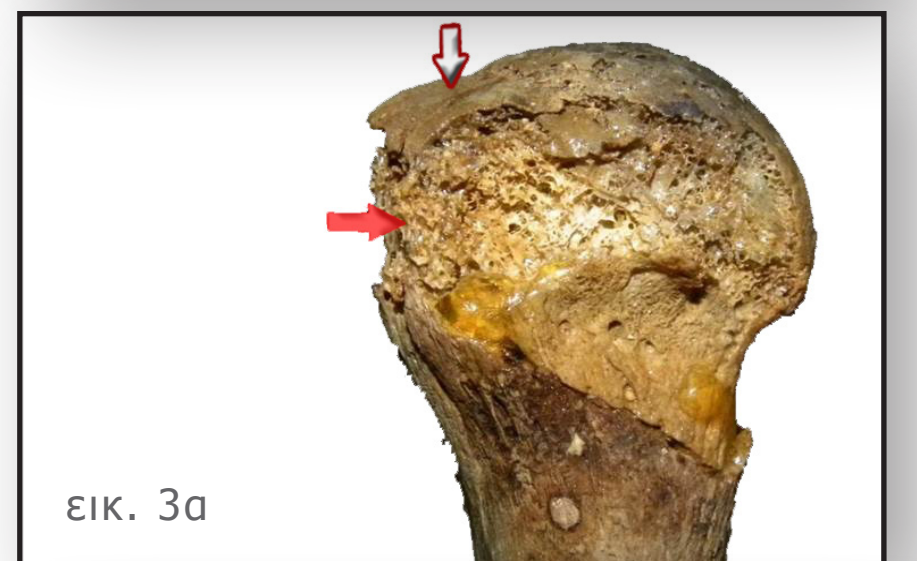
Εικ. 2α

Θραύσμα λαγόνιας ακρολοφίας

Εικ. 2β

μείζων ισχιακή εντομή

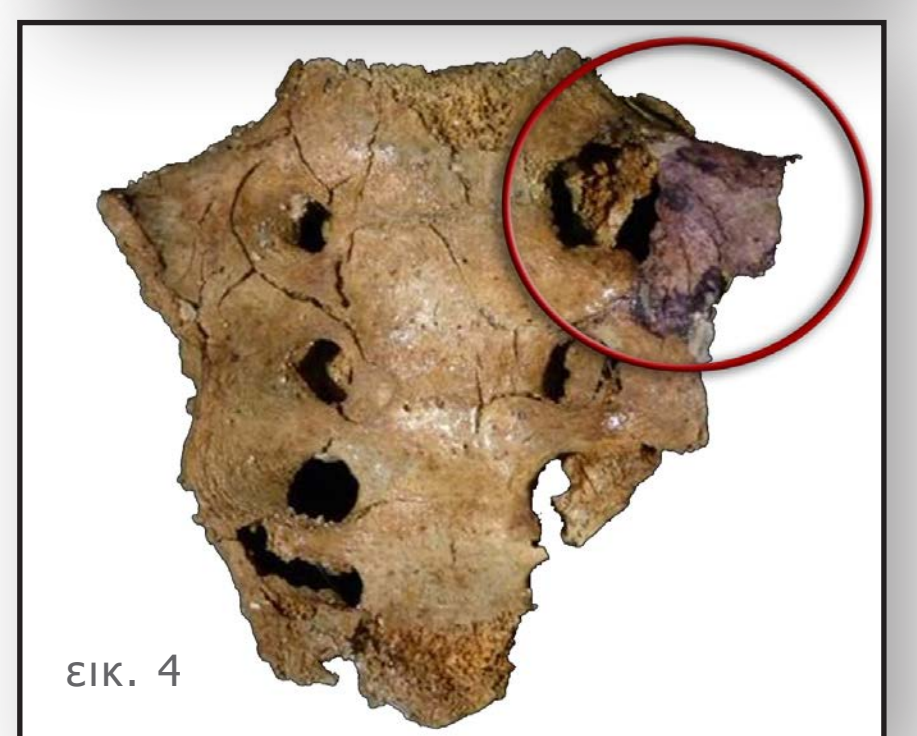
Εικ. 3α

Εικ. 3β

Εικ. 3γ

Εικ. 4